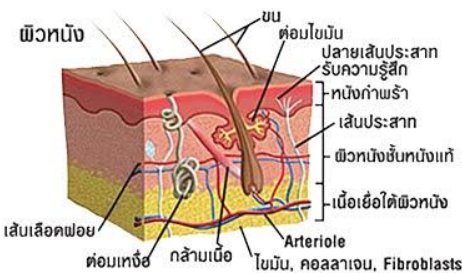

โรคสิว (Acne)

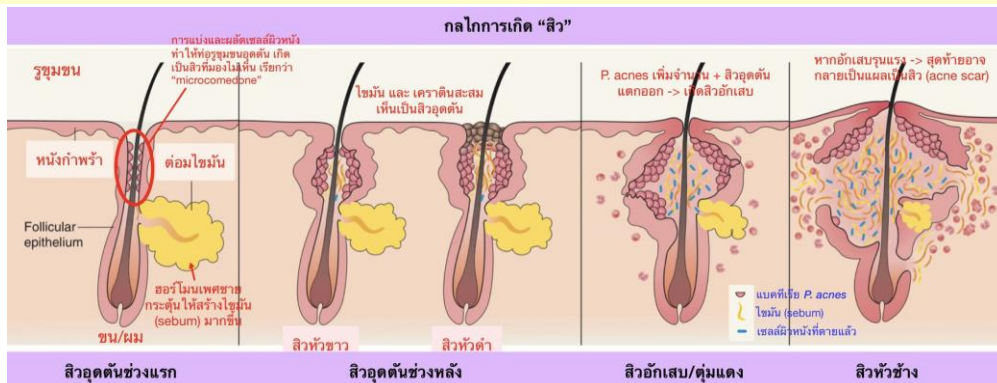
<https://sites.google.com/site/khorngrangrangky/>
home/rangky-mnusy/i-rabb-phiwhnang

ผิวหนังเป็นอวัยวะป้องกันของร่างกายมีคุณสมบัติหลายประการที่ป้องกันเชื้อต่าง ๆ เข้ามาทำให้เกิดโรค เช่น น้ำมันจากต่อมไขมัน แบคทีเรียประจำถิ่นบนผิวหนัง (normal skin flora) ความเป็นกรดต่างของผิวหนัง และผิวหนังชั้นหนังกำพร้าที่เป็นปกติ เป็นต้น แต่หากมีการเสียสมดุลของคุณสมบัติเหล่านี้หรือมีแผลเกิดขึ้นจะทำให้เชื้อโรคผ่านเข้าสู่ผิวหนังและก่อให้เกิดการติดเชื้อได้

โรคผิวหนังเป็นโรคที่พบบ่อยมีผลในด้านความสวยความงาม เมื่อเป็นแล้วมักจะเรื้อรังต้องใช้เวลารักษาติดต่อกันเป็นเวลานาน ประเทศไทยมีรายงานผู้ป่วยโรคผิวหนังประมาณ 3 ล้านราย จัดเป็นสาเหตุการป่วยของคนไทยในลำดับที่ 5 และคาดการณ์แนวโน้มผู้ป่วยจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

โรคผิวหนังอาจมีสาเหตุจากการติดเชื้อจุลินทรีย์หรือจากสาเหตุอื่น ๆ จากสถิติโรคผิวหนังนอกที่พบในปีงบประมาณ 2559-2561 ของสถาบันโรคผิวหนัง กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (www.inderm.go.th) พบว่าโรคผิวหนังมีความชุกอันดับ 1 โดยมีมากถึงร้อยละ 47.1 ของผู้ป่วยนอกในปี พ.ศ. 2561

สิว เป็นหนึ่งในโรคผิวหนังที่มีลักษณะเป็นตุ่มเม็ดเล็กๆ และเป็นก้อนไขมันอยู่ในชั้นผิว มักขึ้นตามผิวหนังในบริเวณที่มีต่อมไขมันอยู่มาก เช่น ใบหน้า ลำคอ ออก แผ่นหลังส่วนบน และหัวไหล่ เกิดจากการอุดตันหรือการติดเชื้อของต่อมไขมันใต้ผิวหนัง สิวจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ขึ้นอยู่กับชนิดและที่มา สามารถเกิดสิวได้ทุกช่วงวัยโดยเฉพาะในวัยรุ่น

(<https://twitter.com/kenglimm/status/1246374062500106243/photo/1>)

สิว เริ่มต้นจากการมีสิ่งสกปรก เช่น เครื่องสำอาง ฝุ่นควัน รวมถึงเซลล์ผิวหนังที่ตายแล้ว ไปจับตัวกับไขมันส่วนเกิน (Sebum) จากต่อมไขมันสะสมเป็นก้อนแข็งอุดตันรูขุมขนจนกลายเป็นสิวกุดตัน เมื่อไขมันที่สะสมใต้ผิวหนังไม่สามารถระบายออกได้รูขุมขนจึงเกิดสภาวะขาดออกซิเจนทำให้เชื้อแบคทีเรีย *Cutibacterium acnes* (*C. acnes*; ชื่อเดิม *Propionibacterium acnes*) เจริญเติบโตได้ โดยเชื้อหลั่งเอนไซม์ไลเปส (Lipase) เพื่อไปย่อยไขมันให้เป็นกรดไขมันและกลีเซอรอลเพื่อใช้กรดไขมันเป็นอาหาร ซึ่งกรดไขมันและกลีเซอรอลที่ถูกสร้างขึ้นนี้จะไปทำให้เกิดการอุดตันในรูขุมขนและกลายเป็นสิวกุดตันได้ด้วย นอกจากนี้เอนไซม์ไลเปสที่เชื้อ *C. acnes* สร้างขึ้นระหว่างการเจริญแล้ว เชื้อยังสร้างเอนไซม์ชนิดอื่น ๆ ที่มีฤทธิ์ทำลายเซลล์ผิวหรือทำให้เซลล์ผิวไม่แข็งแรงได้อีกด้วย อีกทั้งเศษซากของเซลล์ตายรวมทั้งสารประกอบเคมีต่าง ๆ ที่ *C. acnes* สร้างขึ้นระหว่างการเจริญยังสามารถเป็นตัวกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันและเป็นสาเหตุของการอักเสบได้ด้วย

การรักษา ปัจจุบันมีทั้งยาทาเฉพาะที่และยารับประทาน โดยวิธีรักษาขึ้นกับความรุนแรงของสิวในขณะนั้น ยาทาเฉพาะที่มีหลายกลุ่ม เช่น ยาปฏิชีวนะที่มีฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรียสาเหตุหนึ่งของการเกิดสิว แต่เนื่องจากถ้าใช้ยาเพียงตัวเดียวอาจทำให้เกิดการดื้อยาได้ จึงควรใช้ร่วมกับยาในกลุ่มอื่น ๆ เช่น ยาในกลุ่ม benzoyl peroxide โดยทาทั้งวัน 5-10 นาที จะช่วยลดสิวกุดตันและลดการอักเสบของสิวได้ และยาในกลุ่มวิตามินเอซึ่งจะช่วยลดการเกิดสิวกุดตันและช่วยให้สิวกุดตันที่เกิดขึ้นแล้วหลุดลอกออกไปได้โดยง่าย

เชื้อ *C. acnes* สาเหตุของการเกิดสิว เป็นแบคทีเรียแกรมบวก มีรูปร่างแบบท่อนและเจริญเติบโตช้า ไม่ต้องการออกซิเจนในการเจริญ และสามารถทนต่อสภาวะที่มีออกซิเจนได้ (aerotolerant anaerobic bacteria) พบได้ทั่วไปทั้งบนผิวหนังปกติและผิวหนังที่มีปัญหาสิวตั้งแต่ภายในรูขุมขนจนถึงผิวหนังชั้นนอก การติดเชื้อ *C. acnes* อาจเกิดที่อวัยวะอื่น ๆ เช่น หลอดลม กระเพาะ และลำไส้ใหญ่ได้ และพบเป็นเชื้อฉวยโอกาสที่ทำให้เกิดการติดเชื้อหลังการผ่าตัดได้ด้วย นอกจากนี้มีรายงานพบเชื้อ *C. acnes* ต่อยาปฏิชีวนะหลายกลุ่ม ทำให้การรักษาโรคติดเชื้อ *C. acnes* ด้วยยาปฏิชีวนะไม่มีประสิทธิภาพได้

การตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ: ส่งตัวอย่างตรวจเชื้อ *C. acnes* และรูปแบบการดื้อยาต้านจุลชีพ ได้ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฝ่ายแบคทีเรียโรคติดต่อ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข โทร 0 2951 0000 ต่อ 99403

เอกสารอ้างอิง

1. วาสนา วัชรภณ. (2016). สิว (ตอนที่ 1). <https://med.mahidol.ac.th/atrama/issue027/beauty-full>
2. National Health Service. (2019). Acne. <https://www.nhs.uk/conditions/acne/treatment/>
3. Kong YL, Tey HL (2013). Treatment of acne vulgaris during pregnancy and lactation. *Drugs*. 73 (8): 779-87. doi:10.1007/s40265-013-0060-0. PMID 23657872

จัดทำโดย: ฝ่ายแบคทีเรียโรคติดต่อ กลุ่มแบคทีเรียวิทยาทางการแพทย์
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
พฤษภาคม 2565